

V krajině se objevují první nízké konstrukce

Chmelaři zkoušejí ekonomičtější způsob pěstování chmele

Pokud jste v poslední době mijeli obce Stekník, Sedčice či Neprobylice a prohlíželi jste si pozorněji krajinu, určitě vás vpoli na první pohled upoutala nezvykle nízká konstrukce, po které se pnul chmel. Jedná se o nový způsob pěstování chmele.

Ve chmelařských oblastech České republiky se v současnosti pěstuje chmel v konstrukcích, které dosahují výšky 7 a 7,5 metru. Vybudování hektaru chmelnice představuje značnou finanční investici (cca 600 000 Kč). K tomu je nutné připočíst i vysoké náklady na mechanizační prostředky (plošiny na zavěšování chmelovodičů, ořezávače chmele, kultivační nářadí, postřikovače či strhávače chmelových rév). Nezbytností je vybudování a udržování sklizňového střediska. Mezi rozhodující pracovní

strany brigádníků z bývalého východního bloku, nutí chmelařské podniky přemýšlet o budoucnosti pěstování chmele. Nebudou-li obchodníci ochotni přistoupit vdůsledku zvyšujících se nákladů v prvovýrobě v příštích letech na navýšení výkupních cen chmele, bude zřejmě lákavou alternativou pěstování chmele v nízkých konstrukcích.

Nízké chmelnicové konstrukce dosahují výšky zpravidla 3 metrů s roztečí řadů 3 metry. Dřevěné impregnované sloupy jsou od sebe vzdáleny jako

let), využití schopnosti chmelové rostliny v hledání opory – mluví se o tzv. samozavádění chmelových výhonů, absence zavěšování a zapichování chmelovodičů, flexibilní vizuální kontrola chmelového porostu (3 m), snížení počtu kultivací, úspora postřiků v ochraně rostlin, úspora pohonných hmot, sklizeň prováděná mobilním česacím strojem (např. HUN 30 – fotografie v minulém čísle SH), který je tažen traktorem (nutností je min. 1000 otáček min-1 s volbou plazivých rychlostí), kde souběžně s ním ve vedlejším řádku jede sběrací vůz. Prioritou utohoto způsobu pěstování je minimalizovat náklady ve chmelařství.

FOTO JOSEF JEŽEK

Nízká a vysoká chmelnicová konstrukce před sklizní.

operace patří jarní práce. Jedná se konkrétně o zavěšování chmelovodičů (práce ve výškách), o zapichování chmelovodičů do půdy a o zavádění chmelových výhonů. V posledních letech jsou v důsledku sociálních, ekonomických či politických změn chmelařské podniky vystaveny problému zajistit kvalifikované provedení těchto prací. Vysoká fluktuace a soustavný pokles zájmu o tyto práce, zejména pak ze

u vysoké konstrukce, tj. 8 metrů a mohou dosahovat i větší rozteče. Za chmelovodič je využívána plastová síť zatím se čtvercovými oky. Na spodním drátu je zavěšena kapková závlaha. K prioritám nízkých chmelnicových konstrukcí patří výstavba nízké konstrukce vlastními prostředky (za pomoci zatlačovače sloupů), jednorázová instalace chmelovodiče (plastová síť) s předpokládanou delší dobou životnosti (5

Ve světě se ve větším měřítku tohoto systému pěstování chmele využívá v Anglii, ve Spojených státech amerických a v Číně. Komerční pěstování se též rozšířilo v Bulharsku. Pokusné chmelnice vystavělo i Německo a Francie.

Chmelařský institut s. r. o. v Žatci se znovu vrátil k pokusům s pěstováním chmele v nízkých konstrukcích (probíhaly v letech 1991-1996). Pěstování chmele v nízkých konstrukcích

(pokusnou chmelnicí naleznete na účelovém hospodářství ve Stekníku u Žatce) klade jiné nároky na agrotechniku, proto Chmelařský institut s. r. o. ve spolupráci s ČZU v Praze řeší od loňského srpna u Ministerstva průmyslu a obchodu ČR projekt nazvaný „Výzkum a vývoj techniky pro technologii pěstování chmele v nízkých konstrukcích“. Cílem projektu je přijít v krátkém časovém horizontu s originálním řešením techniky navržené právě do nízkých konstrukcí. Od roku 2009 lze na chmelnici hodnotit vegetační projevy českých hybridních odrůd chmele, tj. Premiant, Sládek, Agnus, Harmonie, Vital, dále na celém světě jedinečné české jemné aromatické odrůdy Žatecký poloraný červeňák či perspektivních odrůd vhodných pro nízké chmelnicové konstrukce vznikajících vlastní šlechtitelskou prací oddělení genetiky a šlechtění pod vedením Ing. Vladimíra Nesvadby, Ph.D. Za kontrolní variantu je zvolena odrůda First Gold, tj. odrůda speciálně vyšlechtěná do nízkých konstrukcí a za tímto účelem dovezená z Anglie.

V roce 2008 dva pěstitelé ze Žatecké chmelařské oblasti začali ověřovat výhody pěstování chmele v nízkých konstrukcích. Jeden pěstitel využil tři roky starý porost odrůdy Sládek, na kterém mu v roce 2007 vichřice zničila vysokou chmelnicovou konstrukci. V roce 2008 dosáhl výnosu přes 1 tunu suchého chmele z hektaru. Druhý pěstitel zakládal nízkou konstrukci na novém porostu odrůdy Premiant. Celková plocha nízké chmelnicové konstrukce v roce 2008 činila cca 2,11 hektaru. Pro rok 2009 se očekává nárůst plochy cca o 14 hektarů (11,5 ha v Žatecké oblasti, 2,5 ha v Ústěcké oblasti). Teprve zkušenosti s pěstováním v delším časovém horizontu rozhodnou o expanzi nebo útlumu.

Ing. Josef Ježek
Chmelařský institut s. r. o., Žatec

Ohlédnutí za výtvarným sympoziem... V září probíhalo na smolnické faře tradiční týdenní krajinářské symposium. Poslední den byly vzniklé obrazy představeny veřejnosti – byly umístěny na zdech fary. Malé výtvarné slavnosti, která se konala pod záštitou Ústeckého kraje, se zúčastnili vedle výtvarníků a smolnických občanů také majitel galerie XXL Ladislav Paur, který celou akci inicioval, ale také místostarosta Loun Jan Čermák. „Výtvarné umění mám velmi rád,“ říká místostarosta Jan Čermák, kterému kancelář na radnici zdobí některý moderní obraz zapůjčený Galerie XXL, jež díla pravidelně obměňuje. Na snímku prohlíží vzniklá díla paní Míla Kernerová ze Smolnice. *(toš)*

Světový den ptactva tentokrát oslavíme na Podbořansku

Říjen je obdobím podzimního tahu ptactva a proto se v té době vždy koná Světový nebo Evropský festival ptactva. Poprvé se uskutečnil v roce 1994 a od té doby se jej zúčastnily téměř dva miliony ornitologů a přátel ptactva.

Účelem akce je zachytit během jednoho dne co nejvíce druhů a co nejvyšší počet ptáků. Podle dosažených výsledků se dá vyhodnotit aktuální stav a zda dochází ke změnám. V letošním roce bude akce vyhodnocena v Holandsku a jednotlivé státy se během několika dní seznámí s výsledky.

U nás akce probíhá pod patronací České společnosti ornitologické. Na bývalém území okresu Louny letos tato akce proběhne

Milan Tichai

FOTO KATEŘINA TOŠNEROVÁ

Rybářská soutěž na Smolnici... Malebnost smolnické návsi podtrhují hned dva rybníky: horní romanticky obtéká tvrz, dolní rybník zdobí smuteční vrba. Rybníky už několik let figurují v povědomí rybářů. Zatím poslední rybářské závody s přízviskem „noční“ se uskutečnily v sobotu 12. září, kdy za své rybářské náčiní úderem 16. hodiny usedly desítky rybářů. A již krátce po začátku soutěže se prvním uloveným kapříkem mohl chlubit jedenáctiletý Václav Fišer (na snímku). Chlapi si hojně dopřávali klobásky, pivo a hlavně rajský poklid. *(toš)*

Zaujme nová lokalita modráška ligrusového?

Modrásek ligrusový je u nás považován za kriticky ohrožený druh svýsktem na méně než deseti lokalitách. Na bývalém okrese Louny byl znám podle pana Beneše Lounský a žatecký Press 13. 7. 2000) pouze z 60tých let minulého století ze strání pod Oblíkem, odkud však postupně vymizel.

V roce 2008 vykáceli členové ČSOP Hasina se svolení Obecního úřadu Vršovice náletové dřeviny a křoviny na vrcholu rokle na jihozápadním svahu Velkého vrchu právě na ochranu tohoto druhu. Tím však byl ohrožen růst dalšího poměrně vzácného druhu houby klouzku žíhaného, který je u nás znám z 20 – 30 lokalit. Protože se v tomto případě jedná o lokalitu mimo vlastní NPP, má samozřejmě prioritu modrásek ligrusový, pro jehož ochranu však bude třeba udělat mnohem více než vykácení křovin a náletových dřevin, a členové ČSOP s tím patrně také počítají.

Mimo jiné by se také měla upravit legislativa jeho ochrany, protože jako ohrožený není uveden ani ve Vyhlášce č. 395 Zákona o ochraně přírody a krajiny, ani

FOTO ARCHIV SH

Modrásek ligrusový se vyskytuje na méně než 10 lokalitách. V červené knize vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Nenalezl jsem jej ani v seznamu ohrožených druhů v rámci Natura 2000, ale v tomto případě je možné, že nemám k dispozici potřebnou literaturu.

Až čas tedy ukáže, zda na tom vydělal modrásek ligrusový, nebo prodělal klouzek žíhaný.

Herbert Tichý

Jírovi univerzální roboti se v divadle nevzbouřili

K „nedožitým sedmdesátým narozeninám“ uspořádalo Vrchlického divadlo v Lounech výstavu Václava Jírovi (*1939). Vernisáž, která symbolicky proběhla v magické datum 9.9.09, odhalila zásadní tvůrčí okruhy nekonformního lounského výtvarníka. Přes nezbytnou torzovitost expozice lze mluvit o reprezentativním výběru, který umožňuje posoudit Jírovo celoživotní dílo.

„Vajda“, jak mu přátelé přezdívali, nemá akademické vzdělání, a není tak zatížen kunsthistorickými poučkami. Byl vyškolen v lounském výtvarném kroužku, především díky Zdeňku Sýkorovi. Jeho krajinomalby se ke svému velkému vzoru hlásí otevřeně. Velkoformátové „plány“ strojů zase nejslavnějšího lounského malíře varují, možná až ironicky parodují. Výstava dále představuje dva drobné nemechanické objekty z ohýbaných železných trubek a vrtulí. Jsou z rodu Jírovy kontroverzní skulptury, umístěné v jedné „ledvince“ na lounském západním sídlišti. Ovšem tam, kde je Jíra sám sebou, kde nekopíruje Sýkorovy zahrady ani si neobměňuje jeho linie, tam je velmi originální. Je jako velké dítě, které si chce hrát. A to je podle mého jeho největší přínos českému výtvarnému umění. Vrací do výstavních síní laiky, neodborné publikum, které ponouká ke hře. Strhává výtvarnému umění vážnou masku, která ho od dob moderny lidem odcizila, a nenuť je chodit po galeriích snobsky po špičkách. Strojky, rozestavené v září a říjnu po lounském kulturním stánku dobře ilustrují jeho přístup k umění. V Jírově pojetí jde o proces plný hravosti

a humoru. Je to prostě zábava, při které se dá jeho slovy dobře „lumpačit“.

Ano, mohli bychom hledat východiška jeho strojů v dadaismu a nekonstruktivismu. Ale proč? On sám netvoří podle škatulek, je věčným hledačem, objíždějícím smetiště a šrotiště, kde shání a nakupuje součástky a vyrábí z nich své elektromechanické přátele. Kdyby nepocházel z mírných a ironií prosáklých Čechách. Ale narodil se v divoče-

ších krajinách, mohl být Frankensteinem, šilným stvořitelem se šilhavým okem a rozcuchanými vlasy, obklopeným robotickou rodinou jak z bláznivých sci-fi hororů. U nás jsou ale strašidla jen k smíchu, a tak Jíra nalezene odpadky montuje do sebe a vytvále je personifikuje. V čele jeho armády stojí malířské strojky. Vzpomeňme například na monumentálního „čopra“, malující a hrací motorku, vystavenou před třemi lety vedle Vrchlického busty. I letos divadlo obsadil několika takovými malíři. Jako by se přátelsky vysmíval vážné tvorbě, když malovat může i klubko drátů a pár táhel. Dejte jim štětec, tleskněte a uvidíte. Třeba se tyto strojové malby

FOTO KATEŘINA TOŠNEROVÁ

Návštěvníci prohlížejí Jírovy roztodivné strojky.